

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 „ — „
Negyed évre	1 „ 50 „
Egyes szám ára	6 kr.
Külföldre egy évre	8 frt. — kr.

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közigazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési díja:

minden egy hasábos 1 garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr. s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyiltér” rovatban
közlendő cikkek soronkint
10 kr. díjért közöltetnek.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ-HIVATAL:

Kézdi-Vásárhelyt:

Csik-Szeredában:

Székely-Udvarhelyt:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

T. Nagy Imre szerkesztő lakásán.

Dr. Kádebó Ferenc szerkesztő lakásán.

A lap tartalmát illető közlemények, valamint előfizetési pénzek, hirdetmények, nyiltterek stb. mindhárom szerkesztőségben és kiadóhivatalban elfogadtatnak.

Az árvaszék.

Sz.-Udvarhely, május 5.

Udvarhelymegye árvaszékéről van szó. Az elnök, két ülnök, egy jegyző és egy pár kezelő hivatalnok képezi azt a hatóságot, melynek oly fontos a missziója s melynek megyénkben annyi ellátandó ügyszáma van, hogy azoknak behatol, lelkiismeretes exequálására absolute képtelen. Ezen segíteni kellene. Panaszol annak elnöke, hogy képtelen a feldolgozásra váró anyagot szakszerűen beosztani; panaszolnak az ülnökök, mert nincs physikai idejük a lelkiismeretes munkára; a tisztí ügyész, mert a felületes munka házainak kitöltése már ambíciójánál fogva is az ő ressort-jába vág; panaszolják a jegyző, mert egyéb teméntelen kötelességei mellett még referálni is alkalmaztatik; az írnok, kinek teméntelen, el nem végezhető tisztázása, felszerelése és expedíciója van; a levéltárnok, ki maga is írnoki teendőkre fordítatik gyakran; és legvégül öszül mellette a törvényhatóság alispánja, mert hát nem tud ezen a bajon segíteni.

Ez még csak hagyján! Mert azt mondjuk arra a mi ősi indolentiánkkal: dolgozzanak többet s végezzék, a mire vállalkoztak, s azzal punktum. A főbb baj azonban az, hogy az a szerencsétlen fogalom és ügy, mely árvauügy nevezet alatt kísért falusi előljárót, vármegyét, kir. e. f. hatóságot, pénzügyi forumot, alispánt, árvát, gyámot és tisztí ügyészt, hogy mondjuk, ez az ügy van czéltalan elhuzrolásnak kitéve.

Ezen jó lenne segíteni.

Az apa, vagy anya, mikor megváltik ettől a sárgómbtól, küzködése, czéltalan törekvései szinpadától, vajmi nagy lelki nyughatatlaniságot visz magával a

hosszu utra, hogy eljönnek községének előljárói s örökében megkezdik az állami gyámkezek első óvó rendezkedését; aztán jön a telekkönyvi hatóság a maga öröklött béklyós lassu mozgásával, árvaszék, gyám, gyámtárs, tisztí ügyész, alispán, adóhivatal, illetékszás, pénzügy, executor és mind az a sok és nagy áldás, mely megfogyszeríti azt a kis vagyont törvénnyel, ügyetlenséggel, hibás gyámi kezeléssel, huza-vonával, illetékekkel és minden kigondolható gyönyörűséges lélekölő lassúsággal.

Az a sok forum, mely a gyámsági törvény rendezkedései folytán egyik-másik tekintetben mind kompetentialis forum, hogy rontson, bonyolítson, pusztítson az árvai vagyonban, önmagában is elég nagy csapása ennek az ügynek, s e törvényhatóság, melynek árvauügye amugy is oly elzúllott, elárvásodott képzel bir, legalább a némileg orvosolható bajok orvoslása által némi lendületet adhatna annak.

Ezen a dolgon jó lenne tehát segíteni.

Az ugy is semmivel el nem ölhethő tény, hogy a hatóság mindig idegen dologban munkálkodván, az iránt rend szerint kevés érdeklődéssel van, kétszeres mérvre emelkedik a gyámi ügyekben, hol egy hibás tollvonás, egy meg nem gondolt gyámrendelés, a gyám késői számadásra vonása, a számadások felületes controlirozása csak a magával jótétlen kiskorut sújtja és rend szerint senki által meg nem térítendő vagyonbeli károkat okoz. E bajon az árvai ügydarabok szakszerű, gondos, lelkiismeretes feldolgozása s kellő időben való ellátása által kell segíteni; mert ehhez járul még az is, hogy az árvaszék a kiskorúnak obligatorius foruma s akár

akar, akár nem: annak jurisdictióját igénybe venni kénytelen.

Törvényhatóságunk egyeteme ugy is nemsokára ülést tartand.

Az alispán, karöltve az árvaszék elnökével, tegyen jelentést annak ezen állapotokról, s ha többre nem, legalább egy évi tartamra kérje a fogalmi szakban dolgozóknak egy személylyel, a kezelő személyzetnek megfelelő munkakerővel leendő megszorítását. Azután videant consules! De azt meg kell tennie, s himni lehet, mikép a törvényhatóság közgyűlés belátja a kérdés horderejét s ugy határozand, a mi megfelelően a reputációznak, mely megilleti őt és mely párhuzamban álljon a bizalommal, melylyel hozzá fordulunk.

Sajgó.

A képviselőház május 4-én tárgyalta a zárszámadási bizottság jelentését az 1880. é. zárszámadásról. Lukács László bizottsági előadó alapos, szakavatott beszédben ajánlotta a jelentésnek s az ahoz csatolt határozati javaslatnak elfogadását. Általánosságban Madarász József szólott a jelentéshez. Eszrevételeire Prileszky Tádé s Szapáry pénzügyminiszter felelték, mire a ház a jelentést általánosságban elfogadta s megkezdte a részletes tárgyalást.

A képviselőház május 5-én tartott ülésében Ordódy Pál közmunka- és közlekedési miniszter benyújtott egy törvényjavaslatot, az első magyar gácsországi vasutara vonatkozó 1871. XXXVIII. 1875. XV. t. cz. némely határozatainak módosításáról, illetőleg kiegészítéséről.

A pénzügyi bizottsághoz utasítottatt. Baross Gábor előadó benyújtotta a közgazdasági bizottság jelentését a vámtarifa reviziójáról szóló törvényjavaslat tárgyában.

Vahot erre még jobban megnézte őt, de tartózkodott meglepetésének valamivel kifejezést adni.

Miután a feltételeket megállapították, a szerkesztő — már mint főnök — néhány jóakaratú intést nem látott fölöslegesnek a szorgalmat és rendtartást illetőleg, de Petőfi a jó tanácsokra durván vágott közbe, csak ennyit szólván:

— Katona voltam.

Nyersesége dacára nagy rokonszenvet ébresztett maga iránt Vahotban s e rokonszenvből később majdnem atyai indulat fejlődött ki, főleg miután tapasztalta a szerkesztő, hogy mily lelkiismeretesen jár el hivatalában.

Midőn már elmúlt néhány hónapja annak, hogy Petőfi új hivatalába belépett, feltűnt Vahotnak, hogy kopott öltözetét még nem cserélte újabbal fel, noha ezt már tehette volna, mert a rendes havi díjon kívül, melyet neki adott, minden költeményért négy forintot fizetett. Ezt nem tudta szó nélkül hagyni a jóindulatu ember s barátságosan jegyzé meg egyszer, hogy valamivel nagyobb gondot kellene fordítania a ruházatra, mert a fővárosban van.

Petőfi nem szólt semmit; egykedvű tekintete azt látszott kifejezni, hogy biz' ő

Az osztályok mellőzésével a keddi ülés napirendjére tüzetett ki.

Szalay Imre felkérte az elnököt, hogy intézkedjék a ház régebben hozott határozatahoz képest, a vadászati és fegyver-adóról szóló törvényjavaslat napirendre tűzése iránt.

Szapáry gr. pénzügyminiszter megjegyezte, hogy a javaslat már be van nyújtva, tehát a kormány tekintetben eleget tett kötelességének; a bizottság most fogja tárgyalás alá venni a javaslatot s a ház fog határozni, mikor fogja azt napirendre tűzni. Vannak fontosabb tárgyak, mint pl. a keddre kitért vámtarifa reviziójáról szóló törvényjavaslat; ezek mindenesetre a vadászati törvényjavaslat előtt tárgyalandók. E törvényjavaslatra nézve különben azon kérdés is eldöntendő, vajjon e törvényjavaslat magában véve, vagy az abban foglalt kérdés, a vadászati törvény reviziójával együtt tárgyalatassék-e? Ez iránt a ház lesz hivatva dönteni.

A miniszter e nyilatkozata után az ülés véget ért.

Albrecht főherceg visszalépése. Budapestén tábornoki körökben — mint a „B. H.” legjobb forrásból értesül — határozottan állítják, hogy Albrecht főherceg a legközelebbi hetekben őfelségétől egészségi okokból kéri fogja felmentetését a „hadsereg főfelügyelője” minőségében.

Alázatos kérelem

a mélt. főispán urhoz és a háromszék megyei országgy. képviselő urakhoz.

Háromszék megye azon részét, mely Felvidék név alatt ismeretes, már évek óta nagymérvű terméketlenség sújtotta. Béla-falva, Kurtapatak, Esztelnek, Csomortán,

szívesen felvenné, ha más ruhája volna, de minthogy nincs, megelégszik ezzel is.

Erre Vahot így szólítja őt meg:

— Én ismerem önnek „János vitéz”-ét nagyon tetszik az a költemény nekem; ha eladja, én megveszem.

E szavak után elővonta tárczáját, kivett belőle száz forintot s azt letéve Petőfi elé az asztalra. Petőfi habozott, hogy vajjon kinyujtsa-e kezét a bankjegyek után s a meglepetéstől egy szót sem tudott szólani; a szerkesztő ezt látva, azt kérdezte tőle, hogy talán kevésnek találja?

— Én? . . . kevésnek?! — viszonzá ironicus felkiáltással — kevésnek száz forintot! mikor még egész életemben is alig volt egyszerre száz forintom! Száz forint! hisz az nekem óriási vagyon!

— Meg is érdemli, öcsém; — felelé neki a szerkesztő — csak kintartás, s ez nem lesz az utolsó száz forint. Csak már most jól használja föl am a pénzt. Első dolga legyen egy tisztességes öltözetet venni.

De már Petőfi az utóbbi szavakat nem hallotta; gyorsan tette zsebre a pénzt és majdnem szaladva távozott el a szerkesztőségből.

Másnap nyugodtan lépett be az irodába. Még most is a kopott ruha volt rajta,

A „Székelyföld” tárczája.

Egy epizód Petőfi életéből.

Alig hiszem, hogy volna valaki, ki nem érdekelnék az iránt, mi Petőfi, népköltészetünk nagy lantosára vonatkozik. Igen kevés, mit az ő életéről s még kevesebb, mit haláláról tudunk; nem ismerjük még a helyet sem, melynek földjében porai pihennek; nem tudjuk, hol keressük a sirt, mely neki nyugalmat ad s kegyeletünket nem a nyughelyén emelt oszlop, hanem csak az emlékezet által fejezhetjük ki. Miért ne tegyük meg tehát azt, hogy egy-egy elszórt emlékek, mely róla itt-ott fennmaradt s valamelyik jellemvonását ismerteti meg velünk, néhány pillanatot szenteljünk?

Petőfi nem volt kegyeltje a szerencse istenkegyességének; ritkán karolta az őt át karjaival s különösen ifjú korában az élet utjain lába nem egy göröngyre ütközött; még az anyagi körülményekkel is kellett küzdenie, és néha valamelyik azon kevesek közül, kiket ő barátjainak nevezhetett, jutatta őt oly helyzetbe, hogy képes lehetett legalább a legszükségesebbekkel magát ellátni.

Egyszer Vörösmarty ajánlatára Vahot Imre, ki akkor egy szépirodalmi lapnak volt szerkesztője Pesten, elhatározta, hogy Petőfit lapjánál, mint főmunkatársat, alkalmazni fogja; Vahot még ugyan ekkor személyesen nem ismerte Petőfit, de Vörösmarty oly kedvezőleg nyilatkozott róla, hogy azonnal levelet írt neki, melyben a fővárosba hívta, hogy új hivatalát foglalja el.

Néhány nap mulva a szerkesztőségi irodába egy komoly arcú barna fiatal ember nyit be; a ruha, mely rajta volt, nagyon is észrevehető jeleit viselte az idő fogának, s az elhanyagolt külső azt gyaníttatta, hogy az az ember sokat hányt-vetett labdája lehet a sors szeszélyének. Vahot végig nézett az ifjun; távol volt attól a gondolat, hogy a kopott mez, melyből mindenki legfennebb egy vándor színészt vagy egy deákot következtetne, a magyar nemzet nagy énekését takarja; csak miután szünni kezdett a benyomás, melyet a szegényes külső reá gyakorolt, kérdezte meg, hogy mi járatban van.

A jövevény e kérdésre nem a legmegnyerőbb modorban ilyenformán felelt:

— Én Petőfi vagyok; a szerkesztő ur hívott s ide jöttem.

Almás, Lemhény, Bereczk, Kézd-Martonos határain a múlt évben nem volt aratás, mert az őszgubonát, mint szem nélküli szalmát voltunk kénytelenek lekaszálni.

Folyamodtunk a tek. közigazgatási bizottsághoz közbenjárásért, hogy vetőmagsegélyt nyerjünk; a járási szolgabírói hivatal felvette a kárt és be is terjesztette, de — fájdalom! — eredménytelenül. Őszi vetéseinkhez kölcsön vettük a magot; földjeinket megmiveltük, de a zord tél és száraz tavaszi idő annyira tönkre tette, hogy azokat ma vagy ki kell szántanunk, vagy pedig földjeinktől semmi termést nem fogunk venni. Tavaszai vetőmagunk nincs, élelműnkre pénzen vásároljuk a gabonát s a kilátás még szomorubb, mert az idén is semmi termésre nem számíthatunk.

Alázatos kérelmünk abban összpontosul: méltóztatának a mélt. főispán ur és a nagys. képviselő urak valami segélyforrásról gondoskodni ez évre, mert népünk itt is az egyetlen mentő eszközhez kénytelen folyamodni: a kivándorláshoz.

Már is nagy mértékben észlelhető a kivándorlási hajlam éskényszerűség. Moldva és Oláhország vette hasznát és fogja ezután is élvezni azon közgazdasági tőkének: a székely munkaerőnek. Felsőhajtunk, midőn vándorbotunkat kezünkbe vesszük, hogy el kell hagynunk ősi földünket és hazánkat, hol a szegény nép sorsának javítására szükséges filléreket megvonja az anyaország saját fiaitól. Videant consules s a többi.

Többen a Felvidékről.

Erdély ipara.

Iparunk kivitelképességének emelése céljából, az erdélyi részekből újabban élenkebb mozgalom keletkezett. Erdély versenyképes iparágai kelet felé gravitálnak és a keleti tartományokban való terjeszkedést célozta a kolozsvári iparkamara javaslatára a miniszterium által Romániába küldött bizottság.

Hasonló célja volt a beszttercei iparegyelet által Bukovinába és a Moldva északi részébe küldött bizottságnak is, mely jelentését nem rég terjesztette fel a miniszteriumhoz. A miniszterium ezt az érdekelt iparos testületnek beküldötte.

E jelentés lényege következő:

A meghatározottabbán kell a Moldvában bizományüzlet nyitásától óvakodnunk. Az árunak bevételek Romániába t. i. meg kell vámoltni, a mi által már magában, még pedig némely cikkknél tetemesen megrágnak. Ha az áru nem kelne el, a vámmal, az oda és visszaszállítás költségeivel megrágnak kerülne vissza a termelő kezébe, vagy pedig Moldvában vesztegettetnék el,

de a görbe tekintet, a melylyel ezért őt Vahot megnézte, legkevésbé sem hozta zavarba, hanem egykedvűleg ült le asztala mellé és munkához fogott.

— Hát mikor veszen új ruhát? — kérdezte főnöke.

— Majd meglesz az is — viszonzá ő odavetöleg.

Nap nap után mult el s Petőfi még mindig a régi, kopott ruhában járt; midőn Vahot e miatt kérdőre vonta, szokott nyers modorával azt felelte, hogy neki szabadságában áll saját vagyona fölött rendelkezni.

Négy nap mulva sebesen nyitott be Vahothoz és zsebéből egy iratot vont elő; Vahot várta, hogy mit akar oly sürgősen megmutatni. Az pedig semmi egyéb nem volt, mint egy költemény, a melyet miután neki átnyújtott, azt mondotta, hogy az árát fizesse ki rögtön, mert pénzre van szüksége s nincs egy krajczárja is.

Ez már szeget ütött a szerkesztő fejébe. Mégis csak nagy korhely kell legyen, — gondolta magában — hogy száz forintot ily hamar elvesztegetett; s a sok bordal még inkább megerősíté őt abban a hitében, hogy Petőfi a kelletténél buzgóbb tisztelője Bacchusnak. De már többé nem akarta látni az ütött-kopott öltözetet rajta s ő maga vett neki egy rend magyar ruhát,

a mi mindenestre kárral jár. Ha tehát ez idő szerint külön raktárak felállítását nem tanácsolhatós az ohajtott összeköttetés valamely szolid, derék czéggel beszttercei s más erdélyi cikkek átvétele végett az illető czégek vonakodásán pedig meghiusult, az a kérdés, hogy mit lehetne a jelen pillanatban tenni? A raktárt és bizományüzletet kitűnően pótolja valamely jóhírű üzletjártas ügynökkel való összeköttetés.

Az ügynöki üzlet az illető árucikkeket kisebb-nagyobb mennyiségben tartja mustaként készletben, a hol a kis kereskedő megvizsgálván a jószágukat stb. az ügynök által kellő világosságba állíttatnak. Az ügynökség kereskedelmi utazó által a megállapított területen azon helységeken és vidékeken bocsátja áruba a cikkeket, a hol azok kelendősége remélhető. Az ügynökségi üzlet közvetíti a megrendelést a termelőnél, kevésbé ismeretes kereskedők számára készpénzfizetés, bizalmat érdemlő kereskedők számára pedig hitel mellett, a szerint, a hogy ezt az ügynökségi üzlet terjedelmes forgalma után a leghelyesebben megítélni képes. Az ügynökkel való üzleti összeköttetés feltételezi, hogy az ügynök jóhítelű legyen, óvatos és megbízható üzletember legyen. Miután pedig a mi esetünkben arról van szó, hogy a beszttercei iparkészítmények ne csak terjedtebb kelendőségre találjanak, hanem hogy az illető iparosok biztosan meg is kapják az általuk kiszolgáltatott ipartermékek árát, a szerződés megkötésénél valamely ügynökkel, a következő iránypontok volnának szem előtt tartandók:

a) minden kiadást, a mely az áruk eladásánál felmerül s a melyet pontosan kiszámítani és ellenőrizni nem lehet, mint például a kereskedelmi utazók költségei, a kik az árut más, általuk már képviselt áruval kínálják, a raktári és netaláni biztosítási díjakat, az ügynökségi üzlet hordozza;

b) annak lehető meggátolása tekintetéből, hogy az ügynök kevésbé hitelképes kereskedőnek adja el az árut, a netán előforduló veszteségnek tetemes részét neki kellene hordoznia;

c) azon provizóknak, a melyet az ügynök fáradságáért és az elvállalt jelentékeny felelősséggért kapna, nem kellene oly magasnak lennie, hogy ezáltal az áru annyira megrágnak, hogy versenyképes ne lehessen. Ha az iparos urak nézetünket osztják s ennek következtében hajlandók elfogadni a készítmények elárúsítására e pillanatban egyedül lehetséges utat, ha egyelőre egész egyesületeknek konzorciummá alakulásáról szó nem lehet, csaknem elkerülhetlenül szükség, hogy legalább ugyanazon iparág egyes képviselői

sarkantus csizmát és csinos, nyalka kalpagot. Mikor Petőfi felöltözött, úgy nézett ki, hogy princípálisának is megakadt a szeme rajta.

Egyszer Vahot egyedül volt a szerkesztőségi irodában, midőn egy tisztességes polgári házaspár állított be hozzá s elfogulva és fűrészközleg tekintgettek körül a szobában.

— Mi jóban fáradnak? — kérdé őket a szerkesztő — keresnek valakit?

— Igen, a fiunkat: Sándort.

— Sándort? ... Isten hozta kegyelmeiket, Petrovics ur; csak pihenjenek egy kis ideig, mert Sándor mindjárt megjön.

Azután kérdezősködtek Vahottól fiok után, hogy mint viseli magát, nem tesz-e meggondolatlanságokat? Ezen kérdésekre mind a legkedvezőbb feleleteket kapták.

Az öreg Petrovics örül: azon, hogy fia poeta létére oly kedvező helyzetbe jutott.

— Az hozott ide minket, — mondá — hogy Sándor a napokban nekünk száz forintot küldött, a mi jól esett nagyon, mert mi is csak gyengén éldegélünk; de azon tőprenkedem azóta, hogy ő hol tudta kapni azt a sok pénzt, ki ad egy poetának verseért száz forintot?

— Biz' azt én adtam, — mondá magi-

az ügynökkök által biztosan remélhető megrendelések eszközzése végett eszközöltesnek, nemcsak, de egyesüljenek a nyers termékek bevásárlására nézve is. Ez általán mindkét irányban lehetővé válnék, a mit a jelenlegi kedvezőtlen viszonyok közt az egyes erő meg nem bírta. De más tekintetben is hasznos volna ugyanazon iparágbeli iparosok szövetkezete külmegrendeléseknél, azon befolyás következtében t. i. melyet a szállított áru jó minősége a beszttercei iparkészítmények jó hírnevének emelésére gyakorolna s azok számára további kelendőséget biztosítana. Mert mi sem volna hibásabb eljárás, mint a vevőknek csak a pillanatnyi hasznót leső kontár kiszolgáltatása, a mit különben nem lehet föltetni. Nem illuzió az, hogy megfelelő gondosság és szorgalom mellett a beszttercei ipartermékek kelendősége igen tetemesen fokozható. Eoltitschenitől északra, Botschánban és környékén a jó kalapos, timár-, szíjgyártó- és cipészáru alig említésre méltón, Czernovitzben és környékén csak gyéren van képviselve; a beszttercei árunak ott gazdag kelendőségre kell találnia.

Ebből ugyan most első sorban látszólag csak aránylag jobb módú mesterek huznának hasznát, de nemsokára a szegényebbek is éreznék azt, ha a jobb módúak külmegrendelések által igénybe véve, a Besztterce környékéből heti és országos vásárokon nem jelennének meg többé a szegényebbek versenytársaiként. — Még csak a bukovinai kisebb helységeken Dornától Szucsóváig létező kelendőségre nézve van néhány szavunk. A mennyire csak tehetségünkben állt, nem mulasztottuk el sehol azon kereskedőket, a kik jelenleg beszttercei iparosokkal összeköttetésben állnak, ezen összeköttetés további fenntartására és ápolására ösztönözni és figyelmeztetni őket azon cikkekre, a melyek Beszttercezőről előnyösebben megszerezhetők volnának. A létező kelendőség fenntartására és gyarapítására nézve ezen helységeken pedig nem lehet eléggé ajánlani azon iparos uraknak, a kik oda üzleteket csinálnak, hogy alkalmilag utakat is tegyenek azon vidékekre, részint összeköttetéseiket biztosítani, vagy újakat szerzendő, részint maguknak nagyobb piacismeretet szerzendő. Saját szemükkel látva, jobban volnának képesek informálni magukat üzletbarátaik hitelképessége felől, szakismeretük mellett megtalálnák a helyes eszközöket az ott keletkező — épen most említett versenyyel szembeállíthatni s azt elhárítani. De bizonyosak vagyunk felőle, hogy azon csekély költségek, a mibe az ily alkalmi, különösen társaságban tett utak kerülnének, nem volnának hiában kidobva.

hoz térve az ámulatból Vahot — még csak nem is versekért, hanem egy versért. Sándor kitűnő, derék fiu, még többre is viheti idővel. — Most értette meg, hogy Petőfi miért járt viselt ruhában.

Petrovicsné szemei e szavak hallatára könnyekkel teltek meg. Szelidséggel fedde meg férjét, hogy miért is mondotta fioknak mindig, hogy mire való az a postáság s miért nem lát becsületes kenyérkereset után.

Nemsokára megnyílt az ajtó s azon Petőfi lépett be — új ruhájában. Szülei egy pillanatig bámulva nézték őt s azután örömkönnök között borultak nyakába. Hogy milyen volt a találkozás a meghatott szülők és a szerető fiu közt, azt az olvasó képzeletére bízom, csak annyit jegyzek meg: azt toll leírni nem képes.

Ez esemény Petőfi ifju korából az ő jellemének egy szép vonását tünteti elénk; ki tudja, hogy még hány hasonló jellemvonással bírt ő, melyeket mi nem ismerünk, mert eltűnt közülünk, mielőtt őt kiismerhettük volna.

Ismerjék őt meg legalább egyik oldaláról az elmondottak után azok, kik eddig csak bordalai után itéltek róla.

Novák Gyula.

A csikmegyei gazdasági egyesületnek

f. évi április hó 26-án tartott választmányi ülésén vezetett jegyzőkönyv kivonata.

(Vége.)

7. Földmívelési miniszter ő nagyméltósága, f. évi április hó 3-án 12569. sz. alatt kelt magas válaszléirátában az alispáni hivatal útján értesíti az együletet, miszerint az egyület részére kért 2000 frt államsegélyből, az egyület folyó kiadásainak fedezésére, nevezetesen: a titkár fizetésére, gazd. szakönyvekre, gazd. gépek és eszközök beszerzésére, vetőmagokra, kender- és len-termelési ismeretek terjesztésére, 650 frtot a csikszereidai kir. adóhivatalnál utalványozott.

Megjegyzni azonban, hogy a kért segélynek a tervezett kiállításra eső részét túlnagynak találja s azt esetleg csak úgy engedélyezheti, ha a tervezett kiállításnak kiadásait és várható bevételeit feltüntető részletes költségvetés felterjesztetik.

A folyó kiadások fedezésére utalványozott 650 frt államsegélyt a választmány hálás köszönettel fogadja, megbízván az elnökséget, hogy e köszönetét felíratilag ő excellenciájához juttassa.

Mivel pedig a tervbe vett általános kiállítás költségeire kért kormánysegélyt ő excellenciája magának találja s így előreláthatólag annak csak egy részét fogja utalványozni s minthogy ily nagy szabású kiállítás sikerülhetése iránt már is több oldalról aggodalmak fejeztettek ki, de azon szempontból is, mert ily terjedelmes kiállítás létesítésére az egyület ez idén elegendő pénzzel rendelkezhetni nem fog: az igazg. választmány hosszas vitatkozások után elhatározta, hogy a kiállítás tervezete redukáltassék.

E szerint a f. év október havában tartandó megyei kiállítás csak a következő 3 csoportra fog kiterjedni, u. m:

I. oszt. Gazdasági állatok.

II. oszt. Mezőgazdasági és kertészeti termények.

III. oszt. A házi és kézi ipar köréből, a gazdasági eszközök és a szövészet.

Ezen három csoportban körvonalozott gazdasági kiállítás tervének és költségvetésének a legkisebb részletekig leendő kidolgozására az e tárgyban kiküldve volt bizottság újból kiküldeték, mégpedig azon utasítással, hogy munkáját az elnökséghez rövid időn terjessze be. Az elnökség pedig megbizatik, hogy e munkát az államsegély megnyerhetése végett miniszter ur ő nagyméltóságához haladéktalanul terjessze fel.

9. Felolvastatik Örel Máté kiküldött igazg. választmányi tagnak jelentése azon gyümölcs fajtákra vonatkozólag, melyek Gyergyóban az eddigi tapasztalatok szerint legbiztosabban termelhetők s a zordon és változékony időjárást hátrány nélkül kiállják.

Ezen 20 évi tapasztalatok alapján összeállított szakszerű munkát az igazg. választmány köszönettel fogadja és az „Országos gazdasági egyület“ kertészeti szakosztályához Márton Ferencz tagtárs e nemű munkáival kapcsolatosan felterjesztettni határozza.

10. Titkár jelenti, hogy Vidaos István budapesti gépgyáros, a földm. miniszter megrendeléséből, egy alagsó sajtó gépet az együleti elnök nevére cizimezve, bérmentve, vasutra adott.

Miután e tárgyban a földmívelési miniszteriumtól még semmi nemű értesítés nem érkezett, az igazg. választmány, ez ügyre vonatkozó határozatát a jövő ülésre halasztja.

11. Új tagokul bejelentetnek Berde Ferencz ivén: Boga Bálint, Olajos Farkas, Imecs János, Rozsdás Antal, Berde Ferencz, rendes tagok; Jakabfy B. Miklós, Roth István, évdijas tagok.

Titkár iva: id. Eröss Elek alapító tag; Deér Venczel, Bodó Alajos, Bálint Lázár, özv. Lakatos Jánosné, Kocsis Sándor, Hutter Pál, Leicht János, Császár Károly, Lakatos Gergely, Balog Elek,

László Samu, a cs.-somlyói Ferencz r. zárd, Lárénz Albert, Nagy József, rendes tagok; Száva Lukács, Zakariás Antal, Pál István, Baka János, évdijas tagok; Csergő Kornélia, Nagy Ferencz és Beke Antal, pártoló tagok.

Ezekon kívül a márcziusi ülésen bejelentettek még: Élthes Zsigmond, Solnay Sándor, Cs.-Szt.-Imre községe, Cs.-Szt.-Simon községe, mint alapító tagok; Nagy Dénes, Gergely Károly, Sándor Gergely, Endes József, Bors Benedek, Balázs Antal, rendes tagok; Xántus János, Csödő János, Domokos János, évdijas tagok; Dobay Sándor, Veress József és Gergely Ferencz, pártoló tagok.

E jelentés örömdetes tudomásul vétetik s titkár utasíttatik, hogy a bejelentett új tagokat az egyleti tagok névjegyzékébe vezesse be.

Deák Ignác,
egyleti titkár.

Mindenféle.

— **Főuri esküvő.** Apor Gábor b. tartalékos főhadnagy és Háromszékmegye tiszteletbeli főjegyzője e hó 6-án vezette oltárhoz Brasóban Pálffy Fidél grófnőt, Pálffy Géza grófnak, a fogarasi állami ménés katonai főnökének leányát.

— **A kézdivásárhelyi szeszgyárak kifolyásának csatornázására** a tanács által összeállított tervezetet az érdekelt szeszgyárosok megfolyamodván, az alispáni hivatal, mint másodfoku hatóság, az ügyet vizsgálat alá vette és a felelősséget elvetve, a tanácsi tervezetet helybenhagyta.

— **Meghívó.** A csikmegyei tanító-testület csiki köre f. május hó 20-án a csikgyimesi községi iskolában gyűlést tart, melyre a járáskör tagjait van szerencsém meghívni. A gyűlés kezdete: délelőtt 10 órakor. Csik-Szeredán, 1882. május 4-én. Nagy Imre, elnök.

— **A kézdivásárhelyi kaszinó új helyiségének** (piacz, Hankó-féle ház, emelet) f. hó 13-án, azaz szombaton leendő ünnepélyes megnyitására a zenede zene-estélyt fog rendezni, melyre az érdeklődők családjukkal együtt tisztelettel meghívtnak. Vendégek is szívesen láttatnak. Az estély este 8 órakor fogja kezdetét venni.

— **A csiklusnadi fürdőbirtokossági egylet** igazgató választmánya f. május hó 13-án gyűlést tart, melyre a választmányi tagjait van szerencsém meghívni. Együttal figyelmeztetem az egylet tagjait a 14-én tartandó közgyűlésre. Csik-Somlyón, 1882. május 7-én. Miklósi József, egyleti jegyző.

— **Halálozás.** Karatnai Babós Ferencz leánya: Ilona, f. hó 9-én agylob következtében meghalt. Béke poraira!

— **Májális.** A kézdivásárhelyi tanítói kör folyó hó 14-én (vasárnap) a Nagy Ferencz ur „Cserey“-féle ligetében a „Szegény iskolás gyermekeket segélyező alap“ javára májálíst rendez. Részt vesznek: a helybeli felső népiskola, községi elemi fiú- és leányiskola s „Erzsébet“ árvaleány-nevelő intézet növendékei. A májális programja: 1. Délután 1 órakor 3 ágyulövés sel jel adatik a gyűlésre. 2. Fél 2 órakor zene a Zsigmond-téren s azután indulás a leányiskola helyiségétől a következő sorrendben: a) A községi leányiskola növendékei. b) Az „Erzsébet“ árvaleány-nevelő intézet növendékei. c) A zenekar. d) A községi fiúiskola növendékei. e) A felső népiskola tanulói. f) A résztvevő közönség. 3) A ligetbe érkezés után pihenés 3 óráig, ekkor kezdetét veszi a tánc és a játék. — A májálison az iskolák növendékein kívül énekelni fog a tanítói dalkör is. Czukrászatról és italokról gondoskodva lesz. A ligetben a lövöldözés tilos. Kedvezőtlen idő esetében a májális egy hét múlva (május 21-én) fog megtartatni. Belépti díj személyenként 30 kr. Felülfizetések hálás köszönettel fogadtatnak s hírlapilag nyugtatványoztatni fognak. — E májálisra a t. szülőket, tanügybarátokat s a mulatságkedvelő ifjúságot tisztelettel meghívja a rendező bizottság.

— **Gyergyó-Alfaluban** folyó évi április hó 30-ára virradólag ismeretlen tettesek több boltinak feltörését kísértették meg;

szerencsére azonban tervük nem sikerült. Ugyanaz nap délután gyanúból egy magyarországi kőbor cigány családát, mely mintegy 50 tagból áll (családi neve Sárközi), letartóztattak, azonban rájuk bizonyítani semmit sem lehetett.

— **A nép igazságot szolgáltat.** A vásáron egy falusi atyafi szerencsésen eladván gabonáját, ősi szokás szerint nagy áldomást csinált és illendőképén berugván, telt fejjel és tárczával hazafelé tántorgott. Egy falujabeli cigány, látva az ő kedves gazdájának „itkányos“ állapotát, emberbaráti szeretettől vezettetve, segítségére siet s addig támogatja s vezeti a holttrésg embert, míg annak tárczája szépen az ő zsebébe vándorol. Egy sánta koldus azonban, ki szemmel kísérté az egész dolgot, észrevette a tolvajlást s lármát ütött. A nép mindenfelől összefutott, a cigányt megfogták. Harcias vén asszonyok laskaserítővel, szolgálók seprűnyéllel fenyegető kört képeztek vádolt körül, s a mint az ellopott pénz nála megtaláltatott, mintegy parancs-szóra megindult az ütlegek és szidalmak zápora s a büntető igazságszolgáltatás nagy suhogás és puffogás között vevé kezdetét. Midőn a tolvaj már alkalmasan elpáholtatott s a karok már elfáradtak, diadalmenettel kísértette be a tolvaj a rendőrséghez.

— **Kert-megnyitás.** Gyergyó-Szentmiklóson a Lieb-féle „Népkert“-et Dendynk Rudolf vendéglős zenével és tűzijátékkal folyó hó 14-én fogja megnyitni. Ajánljuk őt, mint szolid és becsületesnek ismert vendéglőst Gyergyó-Szentmiklós, valamint vidéke közönségének pártfogásába.

— **E lap egyik közelebbi számában** közölve volt, hogy Balázs Ignác, ki házfelvéresért fogva volt, a kézdivásárhelyi városház börtönéből a kéményen át megszökött. Bár azóta a rendőrség által folytonosan nyomoztatott, nem sikerült őt kézre keríteni, míg folyó hó 6-án az oroszfalvi előjáróságnak sikerült őt elcsipni. — A mult év november havában Oroszfaluban F. L. háza kiraboltatván, az ellopott tárgyak közt volt egy ócska bank-bán (ezedele) is. — A Kézdi-Vásárhely és Oroszfalu között lévő határon tartózkodó cigányok egyike ugyanazon bankbában, melyet az említett időben elloptak, e hó 6-án káros-hoz beállított. Káros és neje a bankbánt rögtön felismertéksa cigányt letartóztatták. Az előjáróság Balázs Ignácot két társával együtt elfogatta; ezeknek egyike be is vallotta, hogy az említett házfelvérest ők követték el.

— **Teljes napfogyatkozás** fog beállani f. hó 17-én, mely Afrikának északi felében, továbbá Ázsiában és Európában lesz látható. A fogyatkozás a földön általában kezdődik május 17-én 6 óra 8 perczkor reggel budapesti közép napidőben, Guinea nyugati tengerpartján. A fogyatkozás teljessége kezdődik a földön általában 7 óra 9 perczkor reggel a Greenwichtől számlált keleti hosszúságnak 356° 6'-e s az északi szélességnek 10° 21'-e alatt déli Afrikának nyugati tengerpartján a Zöld-élfők mellett. A fogyatkozás teljessége végződik 10 óra 34 perczkor a Greenwichtől számlált keleti hosszúságnak 139° 50' és az északi szélességnek 25° 11' alatt a nagy Világtegeren, Ázsia keleti partjától nem messze. A fogyatkozás a földön általában véve végződik 11 óra 36 perczkor délelőtt a Greenwichtől számlált keleti hosszúság 121° 41' és az északi szélességnek 18° 42' alatt a China tengeren a Manilla szigettől. A teljes fogyatkozás öve a Haussa-tartományokon megy keresztül; átmetszi Felső-Egyptomot, északi Arábiát, Perzsiát, Turkesztant, a közép-ázsiai felföldet és Chinát. Magyarországon ez a napfogyatkozás nem teljes, hanem csak részleges, alakban fog feltűnni, lesz, pedig Budapesten kezdete május 17-én 7 óra 13 perczkor, vége 9 óra 4 perczkor reggel. Nagysága a nap látszólagos átmérőjének 0.4036-ed része, vagyis $\frac{1}{248}$ hüvelyknyi. Ebben az évben még egy gyűrűs napfogyatkozás lesz november 10-én, mely azonban nálunk nem lesz látható.

— **A kedves helyett a guardiánt.** Hogy szerelmesektől sok boldog kitelik, köztudomásu dolog, de a következő mulatságos eset még a szerelmes szívvel elkövetett hőbortól között is ritkítja párját. Egyik erdélyi városka hivatalnoka halálosan, de reménytelenül szeretett egy csinos özvegyet, gazdag malomtulajdonos leányát. Az öreg ugyanis hallani sem akart a szerelmesek leghőbb vágyáról, az esküvőről. A hosszas tanakodásnak vége a szerelmes pár részé-

ről az az elhatározás lett, hogy egy kis regényt inscenálva, ez úgy is nagyon prózai világban, megszöknek, így talán majd sikerül a hajthatatlan apa kemény szívét is meglágyítaniok. Mult vasárnap éjjel 11 órára volt kitűzve a merész határozat végrehajtása. A hivatalnok remegve hajt a malomtulajdonos háza elé. Látja, hogy az egyik szobában éppen elfújja a gyertyát... Ez ő!... Az ablakhoz megy s kopogtatva sietteti a kedvest. Az alacsony földszinti ablak csakhamar fölnyílik s kilép belőle a várvavárt. A hivatalnok nagy sietve szó nélkül belesegíti a kocsiba s a bakra ugorva tova vágta a sötét éjszakában. Szerencsében elérik a város végét. Az ifju leugrik, fölnyitja a kocsi ajtaját s előtte áll a szentferenczrendi barátok guardiánjának természetes alakja... Ha a hivatalnok sóhlálynynya nem változott, csak annak köszönheti, hogy szükségét érezte a menekülésnek, megszabadulandó a kellemetlen magyarázatoktól. A guardián ur nem kevéssé elképedt, midőn künn a mezőn látta magát, holott ő nehéz beteghez sietett gyóntatni. Pedig hát a dolog nagyon egyszerű: A ferenczrendiek épülete a kedves háza mellett áll közvetlenül; a guardián urat éppen akkor hívták egy nehéz beteghez, midőn a kocsi megállott az ablak előtt; őt is siettették már, az újabb siettetésre aztán miután az utczára vezető folyosón, kömör-munkálatok folytatván, ott sok akadály volt, az alacsony földszinti ablakon lépett ki, egy jó paphoz illő buzgósággal. A levelező még csak azt jegyzi meg, hogy a szerelmesek másodszori szökést még nem kíséreltek meg s ma még minden a régi ben áll.

— **Uj-Salamon.** Egyik csongrádmegyei községben történt. Két kofa derekason összeczivakodott, s egymástól kölcsönösen minden tisztességet leszedve s az ékebbnél ékebb titulusokból s minden argumentumból kifogyva, egyértelműleg a községi bírósághoz futottak „igazság“-ért. A bíró kihallgatva a patvarkodókat s töviről hegyire megértvén a dolog „mivolt“-át, következő salamoni ítéletet hozott: „Mindkét fél köteles a községhez tanácstermében egymás mellé térdepelni, hogy a bejáró ügyesbajosoknak elrettentő példaul szolgáljon; köteles továbbá meghatározott időszakonként — töredelmessége és alázatos-sága jeléül — a földet, s a kölcsönös bocsánat és kibékülés záloga gyanánt egymást megcsókolni s ezt a furcsa procedurát mindaddig folytatni, míg magába szállásának kétségtelen bizonyosságát nem adja.“ Diktum: faktum; a szokatlan sentenzia betűről betűre végrehajlatott; s a perlekedő felek nem győzték eléggé hajtogatni, hogy de bizony ők már testi lelki jó barátok; a minék végtére a bíró is hitelt adván, a „további eljárást“ beszüntette.

— **Újabb Nagel Ottó** budapesti könyvkereskedő kiadásának folyó évi május 1-én jelent meg az „Önügyvéd“ című, már két kiadást ért mű teljesen átdolgozott harmadik kiadásának első füzeté; írta Knorr Alajos, kir. táblai bíró. Az ismert jónévű írónak e korszerű, közhasznú és mondhatni nélkülözhetlen kézikönyvét ajánljuk a t. cz. olvasó közönség figyelmébe. A mű részletes tartalmát és a megrendelési módokat az ismertető előfizetési felhívás minden könyvkereskedésben kapható. A többi füzetek folyó évi május 1-től számított háromheti időközökben fognak kiadhatni. Az egész mű mintegy 18, legkevesebb két és fél tartalmu füzetből álland. Egy füzet ára 30 kr.

— **Az egyetemes magyar népdalgyűjtemény** dallam-könyvből, vagyis a „Magyar Dalalbum“ III-ik kötetéből megjelent a 7-ik füzet is a következő tartalommal: 1. Korcsmárosné, ejnye, ejnye! 2. Korcsmárosné kápolnája... 3. Körül csillagos az ég. 4. Körül van Szatmár kerítve. 5. Kutya, kutya tarka. 6. Lám megmondtam Angyal Bandi. 7. Legyen úgy, mint régen volt. 8. Leka-szálltak már a rétet. 9. Ma van Jakab-nap. 10. Megérett a meggy. 11. Megfogom az eke szarvát. 12. Megíztem az édes anyámnak. 13. Megkérdeztem szeretőmtől. 14. Messze kékellik a Duna. 15. Még sinos szebb lány a faluban. 16. Mért is gyötör engem a búbanat? 17. Mi bus borongás érhet. 18. Minden este fuvalázok sokáig. 19. Mindig mondatd, nem ismerst mást. 20. Muzsikálnak a gardonyi csárdában. — Ajánljuk ezen egyetlen folyamatban lévő és zongorára alkalmazott magyar népdalgyűjteményt mindenki figyelmébe. Előfizetési ár a „Dalalbum“-ra egy évre, vagyis 10 füzetre 1 ft. 80 kr. A „Daltár“ III-ik kötetéből az első féléket már elhagyta a sajtó és minden megrendelőnek azonnal megküldetik. Előfizetése Győrbe, a „Magyar Dal-Album“ kiadóhivatalához intézendők. Egyes füzetek minden rendes hazai könyvkereskedésben is kaphatók.

— **Trieszti általános biztosító társaság.** Mai számunkban közöljük a trieszti általá-

nos biztosító társaság 1881-re szóló zár-számadásait, melyekkel ez intézet 50 évi üzleti tevékenységét zárja le. A hozzánk beküldött évi jelentésből a következőket emeljük ki: A díjbevételek a lefolyt évben összesen 996,036 ft 26 kr-al szaporodtak, a mi által az 1881-ki díjbevételek az 1880-ki 10,131,109 ft 19 kr-al szemben 11,117,145 ft 46 kr-ra emelkedtek. Az A. mérleg, mely a tűz-, jég- és szállítási biztosítást foglalja magában, 910,192 ft 05 kr. tiszta jövedelmet mutat ki. Az életbiztosítási üzletet magában foglaló B. mérlegben 319,841 ft 35 kr nyereség mutatkozik. Ehez járul még a jelzőlogosztály 132,158 ft 17 kr tiszta nyeresége, úgy, hogy összes nyereség 1,362,092 ft 47 kr mutatkozik. A tartalékok rendkívüli szaporítása fordítottat a jégbiztosításból eredt nyereségy fele is kerek 160,000 ft-tal, mely e veszedelmes biztosítási ágból későbbi években eredhető veszteségek fedezésére van hivatta. A kárfizetéseknél 1881-ben 29,049 káreset után 7,646,628 ft 11 kr, a társaság ötven évi fennállása óta 150,987,942 ft 87 kr fizetett ki, a melyből hazánkra 64,359 káreset után 25,980,418 ft 80 kr jut. — A biztosítási intézmény áldásos működésének és annak, mily jelentékeny tényező abban a trieszti általános biztosító társaság, éke-sen szóló bizonyítékai e számok. A társaság tőkei a legelővigyázatosabban helyezvél el s kielégítőleg jövedelmeznek. Az elhelyezés fő tétellei: ingatlanok s jelzőlogok 19,858,881.39. Kölcsönök tulajdon életbiztosítási kötvényekre 1,830,421.24. Értékpapírok 8,237,321.50. Készpénzállomány az intézetnél s a banknál 1,850,127.38 stb. A kamatozó vagyon a mult évben többel, mint másfél millióval szaporodott, az értékpapírok árfolyam-ingadozásának fedezésére szolgáló tartalék 61,300 ft 19 kr-al emelkedett s az idő szerint 561,346 ft 22 kr-ra rug. A jelentékeny tartalékok ez óvatoss és előrelátó összegyűjtése egyrészt a biztosítottaknak szolgál a lehető legteljesebb garanciakkal, másrészt pedig a részvényesnyugtatta meg tőkéjének kevésbé kedvező évben is biztos kamatozása iránt. Az osztalék 1881-re minden, 315 ft-tal befizetett részvény után 270 frank aranyban.

Gazdaság és kertészet.

A gyümölcsfák trágyázása. A gyümölcs-termes legtöbbször azon évek után a legkisebb, mikor a fák jól termettek, de érettek mi meg semmit sem teszünk. Valamint a legjobb szarvasmarha is takarmány nélkül dolgozni nem képes, azonké a fa is ha nem trágyáztatik, folyvást gyümölcsöt nem terem. Ha a fát meg akarjuk trágyázni, ősszel vagy tél kezdetén ássuk fel körülte a földet, óvakodva attól, hogy a gyökerek ezen munka alatt megsértsenek. A fa körül nőtt gyepeg a földbe kerülve elrothad, s a levegő és nedvesség könnyebben tudnak behatolni. A felásott földre igen jó télen át vizeletet (vizzel hígítva) önten, de vigyázza arra, hogy az anyagok ne közvetlen a fa tövére jussanak. Nyáron a gyümölcsfejlődés ideje alatt is jó sikerrel lehet a fákat trágyázni, s így a gyümölcsöket növelni és ezek jó ízűt fokozni. E célra igen jó szolgálatot tesz a fahamu. Franciaországban tett kísérletek bizonyossága szerint a luggal való megöntözés igen kitűnő szer a fák növekedésének és termőképességének előmozdítására. Ez tulajdonképp nem új, mert Christ is ajánlja a fák aljának hamuval behintését. Ekkor az esővíz kilugozza a hamut s a szénsavas kálit a gyökerekhez juttatja. Igen kitűnő hatásu ezen eljárás különösen a körtéfaéknél, melyeknek ez képezi a legjobb gyógyszert a rák, a sárgaság és kiszáradás ellen. Ha nyáron a szárazság igen nagy, igen ajánlatos a fa törzsétől 4—5 lábnyi távolságban több 1 láb mélységű és ugyanannyi szélességű gödröket ásni s ezeket váltakozva trágyával és vizzel több ízben tele tölteni.

A nyakszjag megszorítása. Egy állatbarát a „B. Z.“-ban arra hívja fel a figyelmet, hogy a legtöbb kocsi, a kantárnak szilárd állást biztosítandó, a nyakszjagat igen szorosra húzza, nem gondolva meg, hogy a lovak a nyomás kikerülése végett, természetellenes módon, előre tartják fejüket, tehát eltekintve attól, hogy a lélekzésben folytonosan gátolva vannak, nem fekhathatnak teljes erővel a hamba és így munkaképességük rossz irányban befolyásoltatik. A nyakszjag csak arra való, hogy a ló, ha fejét valamihez dörzsöli, még se legyen képes a kantárt levetni. Hogy milyen felesleges ezen szerszámdarab, eléggé mutatja az, hogy a porosz hadseregben több évig nem használták, s később csak szépség, nem pedig célszerűség szempontjából vetették smét elő.

A pityóka története. A pityókát Amerikából Európába Drake Ferenc hozta át, mások szerint Nunez Jágo. Nem lesz tán érdektelen, ha röviden elmondom, hogy miként jutottak Spanyolországban a pityóka izének jóságára. Drake Ferenc egy gazdag urnak még Amerikából küldött pár gumót, de leírni, miként kell elkészíteni, hogy ehetővé váljék, kifelejtö. A nagy ur, ki meglehetősen nyenyec volt, nagy gondnal — a meghagyás szerint — el is ültetett a gumókat s várva-várta az időt, mikor megízlelheti a föld-dicsért jóságú csemegét. Végre eljött a várva-várt nap, midőn nagy gondnal pár tövet kivételével, s a gumókat megízleltetve, különféle édességek közt az asztalra feltéve, a csupán ez alkalomra összehitt barátaival együtt megízlelhetette. Felvágják a gumókat, de mily nagy haragra lobbant a nagy ur, midőn a várt pompás csemegé helyett fanyar gyümölcsbe harapott, s hozzá még barátaival is kinevették, hogy így rá hagyta magát szedetni! Rögtön megparancsolá kertészének, hogy a még meglevő töket is tépje ki s égesse meg. A parancs végre is lőn hajtva. Másnap kerjében sétált a pórul járt ur, s észrevéve a megperzselt gumókat. Kíváncsian tapos szét egy gumót; képzeltető azonban meglepetése, midőn annak hőfőhő bel-sejét megpillantotta. Megízlelé, — el volt ragadtatva jó ize által. Rögtön összehivta barátait is, kik megízlelvén, nem győzék eléggé dicsérni. Hazánkban a pityókát a német akadémiaokról haza jövő ifjaink hozták be 1654-ben Wesselényi Ferenc nádorsága alatt. „M. Föld.“

Az ültetőkör melyre került fákra lehetőleg segítenek. Gyakran megtörténik, hogy a fák tövei vastag földréteggel fedetven be, gyökereik igen mélyre jutnak a föld felülete alá. Némely fa e miatt kezdetben csak keveset szenved, különösen ha a föld sokáig laza marad, s a levegőnek a gyökerekhez jutását nem gátolja; keveset szoktak szenvedni az oly fák is, melyek könnyen képeznek új gyökereket, mint a fűz és nyárfa. Mások azonban, melynek a tölgy és szilfa, elbetegesednek és elhalnak, ha új gyökereket nem hajthatnak. A gyökérhajlítást elő lehet mozdítani olyformán, hogy ezen fák törzsétől a föld felülete alatt 6 ömnyire a kőgert körös-körül lehánjuk; ekkor ugyanis dudorok fejlődnek, melyek új gyökereket bocsátanak ki magukból.

Kérdések és válaszok.

Ezen rovat alatt olvasóink érdekében bármint, a gazdasági szaknába vágó kérdéseknél állandó tért nyitunk s azokra választ eszközünk. Ezen kívül szívesen közlünk a háztartás körébe eső másnémi tudakozódásokat vagy azokra adott válaszokat. Az e rovatban közlendő kérdéseket és válaszokat egyszerű névvel írással kérjük a szerkesztőséghez beküldeni, habár közzétételük az illető kívánsága szerint név- vagy betűjegy alatt is történhetik. Feleletek adásánál kérjük mindig lapunk azon számára hivatkozni, melyben a kérdés közlötetett.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Május 5-án.

Magyar aranyjárdék	119.60
Magyar vasuti kölcsön	134.25
M. keleti vasuti államköt. I. kibocs.	91.50
M. keleti vasuti államköt. II. kibocs.	110.75
M. keleti vasuti államköt.	95.50
Magyar földterhermentesítési kötvény	98.50
M. földterhermentesít. kötv. záradékkal	97.75
Temes-bánati földterherment. kötvény	98.25
Temes-bánati földt. kötv. záradékkal	97.50
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	97.50
Magyar szőlődezmá-váltási kötvény	98.—
Magyar nyeremény-sorsjegy kölcsön	117.25
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	111.—
Osztrák járadék papírban	76.50
Osztrák járadék ezüstben	77.50
Osztrák járadék aranyban	94.50
1860. államsorsjegyek	131.—
Osztrák-magyar bankrészevény	820.—
Magyar hitelbank-részevény	342.—
Osztrák hitelintézet-részevény	347.20
Cs. és kir. arany	5.62
20 frankos arany	9.53
Német birodalmi márká	58.65
London (2 havi váltókért)	119.—
Magyar papírjárdék	97.35

Felelős szerkesztők:

T. Nagy Imre, Dr. Kádbéő Ferencz,
Ifj. Dobay János.
Kiadó tulajdonos:
Szabó Albert.

237. szám.

1882.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. közmun- és közlekedési miniszterium az 1882. évi május hó 1-én kelt 5435. számú rende-

letével a héjasfalva-csik-gyimesi államut 2—3 klm. szakaszán levő 3. számú 5 nyilású jármás N-Küküllő hid helyreállítását 7870 frt 27 kr összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkát fogantatásának biztosítása céljából az 1882. évi június hó 19-ik napjának d. e. 10 órájára az udvarhelymegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni ohajtók felhivatnak, hogy a fentebbi munkát végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 5 százaléki bántópenzzel ellátott zárt ajánlatokat a kitűzött nap délelőtti 10 órájáig a nevezett hivatalhoz, annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Sz.-Udvarhelytt, 1882. évi május

hó 6-án.

Udvarhelymegyei m. kir. építészeti hivatal.

1—1

CIMBALMOS FERENCZ,

ASZTALOS-MESTER, KÉZDI-VÁSÁRHELYTT,

(Zsigmondter, I. kerület, 8. udvartér)

A J A N L A

dió, kőris, fenyő s más különféle fából müizléssel készült, fényezett (politurozott)

butor-raktárát.

Elvállal épület-, butor- s minden e szakmába vágó asztalos-munkát; úgy a közönséges, mint a finomabb esztergált vagy faragvánnyal ékített DISZMUNKÁT a legpontosabban, tartósan és a lehető legjutányosabb áron.

Minden nagyságu és fajú koporsók készletben tartatnak.

NÁDFONÁSÚ SZÉK, KANAPÉ, SÓFA s más cikkek készítését, esetleg régebbiek ujrafonását elfogadja és gyorsan fogantatosítja.

Vidéki megrendelések gyorsan és jutányosan teljesítenek.

6—6

AZ ASSICURAZIONI GENERALI 1881-ik évi MÉRLEGE.

Nyerés- és veszteség-számla az A. mérleghez (1881.)

A tétel neve				A tétel neve			
Bevételek				Kiadások			
frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr
Díj-tartalék 4 millió évről:				Viszonybiztosítási díjak:			
a) ültetőkör	1578921 01	Ültetőkör	1631848 61	a) ültetőkör	1969151 29	Ültetőkör	3002207 65
b) szállítványbiztosítás	57427 60	Vagyon	1631848 61	b) szállítványbiztosítás	341966 35	Vagyon	3002207 65
Tartalék egy kőris fejében, melyek 1880. decz. 31-én még fűgőben voltak:	422901 27	Összes	331122 17	c) jégbiztosítás	691490 01	Összes	4283596 86
a) ültetőkör	107300 74			Károik:			
b) szállítványbiztosítás	920 16			a) ültetőkör	2521540 19		
c) jégbiztosítás	31122 17			tartalék még ki nem fizetett károik fejében	437032 12		
Díjak a ültetőkör levonásával:	5839636 45			b) szállítványbiztosítás	220935 61		
a) ültetőkör	701919 71			tartalék még ki nem fizetett károik fejében	70762 60		
b) szállítványbiztosítás	2267584 54			c) jégbiztosítás	1006715 04		
c) jégbiztosítás	256979 26			tartalék még ki nem fizetett károik fejében	25551 30		
Kötvényilletékek	1574			Díj-tartalék 1881. deczember 31-én még folyó biztosítások:			
Tőkehelyezések jövedelme:	158235 37			a) ültetőkör	1671400 15		
a) Értékre adott előlegek kamatai	68661 74			b) szállítványbiztosítás	58158 52		
b) Állam és más értékpapírok kamatai s tartalékai	246271 11			c) jégbiztosítás	1729558 67		
c) Kamatok váltóösszeállításból, folyó számláról és szűk	246271 11			Az év folyóin fizetett proviziók:			
Az állam s egyéb értékpapírok árfolyamának emelkedése az 1881. decz. 31-iki érték szerinti számmal (Az alapsz. 17. cikke)	49738 02			a) ültetőkör	559112 08		
Nyeremény-egyenleg különféle értékesítéseiből	53381 11			b) szállítványbiztosítás	51034 71		
				c) jégbiztosítás	162205 06		
				Készletilek:			
				a) ültetőkör	547491 72		
				b) szállítványbiztosítás	734854 47		
				c) jégbiztosítás	149949 08		
				Adók és illetékek	15961 23		
				Leírás a lejáró	6756 06		
				A nyugdíj-pénztár kamatai	2958 96		
				Elállati	593478 96		
				Nyerés	316713 29		
				Összesen	1129250 74		

Nyerés- és veszteség-számla a B. mérleghez. Életbiztosítási osztály (1881.)

Múlt évi díj-tartalék				Viszonybiztosítási díjak			
Levonva a kiegészítési részletért				Eredőket biztosítók által fizetett:			
Hozzájárulva a költség-átvitelhez				halálesetire szóló biztosítások			
Tartalék fűgő károikért				megelőzésre szóló biztosítások			
halálra szóló biztosításokra				járadékokért			
Díjbevitel				Levonva a viszonybiztosítók fejében:			
Kötvénydíjak				Kötvény-visszavásárlásokért			
Díj-tartalék viszonybiztosításokra				Díj- és költség			
Ehhez járulók jövedelme				halálra szóló biztosítás			
Jelzőlő követelések kamatai				tartalék 1882-iki számlára			
Értékre adott előlegek kamatai				járadékfizetés			
Állam s más értékpapírok				Összesen			
Kamatok folyó számláról				Levonva a kiegészítési részlet			
Az ingatlanok tiszta jövedelme				Netto-tartalék			
Életbiztosítási kötvényekre adott előlegek kamatai				Orvosi tiszteletdíjak			
Összesen				Proviziók			
Levonva a tartalék rendes jutalékai				Költségek			
Az állam s más értékpapírok árfolyamának emelkedése az 1881. deczember 31-iki árfolyam szerinti számmal (A. alapszabályok 17. cikke)				Adók és költség			
Nyeremény-egyenleg különböző értékesítéseiből				Leírás a kőris követelésekért			
Összesen				Az életbiztosításban a biztosítottak nyerevényre			
				Kamatok a nyerevényre szóló biztosítottak javára			
				Kamatok a tanintézetek javára			
				Nyerés			
				Összesen			

AZ ASSICURAZIONI GENERALI VAGYONI ÁLLÁSA 1881. DECEMBER 31-ÉN.

VAGYON				TEHER										
A.		B.		Összesen										
forint	kr	forint	kr	forint	kr	forint	kr	forint	kr	forint	kr			
1 A részvényesek biztosított adósságai						1 Alapítók						2625000	2625000	5250000
2 Ingatlan bírtok (minden tehertől menten):						2 Tőkeért nyerevény-tartalék						9805363	988203	10843566
a) városi telkek						3 Tartalék az értékpapírok árfolyam ingadozásának fedezésére						1966115	364732	5813447
b) földbírtokok gazdasági felszereléssel leltár szerint						4 Ingatlan tartalék						100000	407145	65
c) 1881. decz. 31-én még el nem adott gazdasági termékek a társaság földbírtokaitól						5 Jég-tartalék						40000	40000	80000
d) 1881. decz. 31-én még el nem adott gazdasági termékek a társaság földbírtokaitól						6 Tartalék a kőris követelések fedezésére						315653	315653	6312705
e) 1881. decz. 31-én még el nem adott gazdasági termékek a társaság földbírtokaitól						7 Rendkívüli rendelkezés alatt nyerevény-tartalék								
f) Aktív életjárdék és jelzőlő által biztosított, a felek halálakor felváltandó kölcsön						8 Az 1881. decz. 31-én még érvényben lévő biztosítások tartaléka:						1729558	67	1729558
g) Kamatok, jelzőlő által biztosított kölcsönök ingatlankára (a jelzőlő osztályba tartozó kivételével) (alapszabályok 1. cikke)						A B mérleg								
h) Kamatok, jelzőlő által biztosított kölcsönök ingatlankára (a jelzőlő osztályba tartozó kivételével) (alapszabályok 1. cikke)						9 Tartalék bejelentett, de 1881. december 31-én még ki nem fizetett károik						583364	02	583364
i) Kamatok, jelzőlő által biztosított kölcsönök ingatlankára (a jelzőlő osztályba tartozó kivételével) (alapszabályok 1. cikke)						A B mérleg						934979	94	934979
j) Kamatok, jelzőlő által biztosított kölcsönök ingatlankára (a jelzőlő osztályba tartozó kivételével) (alapszabályok 1. cikke)						A B mérleg						519087	58	519087
k) Kamatok, jelzőlő által biztosított kölcsönök ingatlankára (a jelzőlő osztályba tartozó kivételével) (alapszabályok 1. cikke)						10 Osztalék-alap az életbiztosításban nyerevényre szóló biztosítottak javára						89569	37	89569
l) Kamatok, jelzőlő által biztosított kölcsönök ingatlankára (a jelzőlő osztályba tartozó kivételével) (alapszabályok 1. cikke)						A VII. pontban előírt kamatbiztosítással						119357	09	119357
m) Kamatok, jelzőlő által biztosított kölcsönök ingatlankára (a jelzőlő osztályba tartozó kivételével) (alapszabályok 1. cikke)						a) A nyugdíj-pénztár vagyon						74071	80	74071
n) Kamatok, jelzőlő által biztosított kölcsönök ingatlankára (a jelzőlő osztályba tartozó kivételével) (alapszabályok 1. cikke)						b) A nyugdíj-pénztár vagyon								
o) Kamatok, jelzőlő által biztosított kölcsönök ingatlankára (a jelzőlő osztályba tartozó kivételével) (alapszabályok 1. cikke)						11 Jelzőlő által biztosított kölcsönök ingatlankára						842132	92	842132
p) Kamatok, jelzőlő által biztosított kölcsönök ingatlankára (a jelzőlő osztályba tartozó kivételével) (alapszabályok 1. cikke)						Egyenleg a viszontbiztosított számlájára						12080	80	12080
q) Kamatok, jelzőlő által biztosított kölcsönök ingatlankára (a jelzőlő osztályba tartozó kivételével) (alapszabályok 1. cikke)						az intézet főkönyvi számlájára						268175	95	268175
r) Kamatok, jelzőlő által biztosított kölcsönök ingatlankára (a jelzőlő osztályba tartozó kivételével) (alapszabályok 1. cikke)						12 Hitelek kölcsönök címenek						20450	—	20450
s) Kamatok, jelzőlő által biztosított kölcsönök ingatlankára (a jelzőlő osztályba tartozó kivételével) (alapszabályok 1. cikke)						b) Letétel bírtokok és kezesség nyomat						157447	27	157447
t) Kamatok, jelzőlő által biztosított kölcsönök ingatlankára (a jelzőlő osztályba tartozó kivételével) (alapszabályok 1. cikke)						13 B mérleg folyó számlájának egyenlege						147000	—	147000
u) Kamatok, jelzőlő által biztosított kölcsönök ingatlankára (a jelzőlő osztályba tartozó kivételével) (alapszabályok 1. cikke)						Rendelés osztalék a részvényeseknek						935000	—	935000
v) Kamatok, jelzőlő által biztosított kölcsönök ingatlankára (a jelzőlő osztályba tartozó kivételével) (alapszabályok 1. cikke)						Pénzüst-alap						60401	10	60401
w) Kamatok, jelzőlő által biztosított kölcsönök ingatlankára (a jelzőlő osztályba tartozó kivételével) (alapszabályok 1. cikke)						14 Az igazgatóság részesítései						2980	87	2980
x) Kamatok, jelzőlő által biztosított kölcsönök ingatlankára (a jelzőlő osztályba tartozó kivételével) (alapszabályok 1. cikke)						Nyerevény-fölösleg, avval 1882-re az A mérleg javára								